

KARAIMAMOĞLU, Tolgahan; GÜMÜŞ, Tarık Tolga, “İngiliz Şövalyeliğine Dair Bazı Notlar: Dizbağı Şövalyeliği” *Ortaçağ Araştırmaları Dergisi*, III/II, Aralık 2020, s. 356-360.

Makale Türü: Tarih Araştırma

DOI No: <https://doi.org/10.48120/oad.812519>

Geliş Tarihi / Received: 19 Ekim 2020
Online Yayın: 26 Aralık 2020

Kabul Tarihi / Accepted: 3 Kasım 2020
Published Online: 26 December 2020

İngiliz Şövalyeliğine Dair Bazı Notlar: Dizbağı Şövalyeliği*

Tolgahan KARAIMAMOĞLU^{1*}
Tarık Tolga GÜMÜŞ^{2*+}

¹ Dr. Öğr. Gör., Mersin Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, MERSİN.

*tolga_han33@windowslive.com

+ORCID: 0000-0002-7614-4428

² Doç. Dr., Mersin Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, MERSİN.

*tolgagumus@mersin.edu.tr

+ORCID: 0000-0003-0879-6675

Öz- Şövalyelik Ortaçağ Avrupa'sının en önemli kurumlarından biridir. Bu çalışma Ortaçağda şövalyeliğin önemini tartışmaktadır. Makalenin ilk bölümü genel hatlarıyla şövalyeliğin kısa tarihini tartışmaktadır. İkinci bölüm on dört ve on beşinci yüzyıllarda Diz Bağı Şövalyeliğinin önemini ortaya koymaktadır. Diz Bağı şövalyeliğinin birincil kaynaklarının tahlili yapılmıştır. Daha sonra Diz Bağı Şövalyeliğinin önemi daha ayrıntılı bir biçimde ortaya konmuştur. Son olarak şövalyelik ülküsü ve on dört ve on beşinci yüzyıllardaki edebi eserler arasındaki bağ kısaca ortaya konmuştur. Son bölüm sonuç kısmıdır. Bu makale Diz Bağı Şövalyeliğinin Haçlı Seferlerinden sonra Şövalyelik kültürünün tekrar sekülerleşmeye başlamasında etkin bir rol oynadığını iddia etmektedir. Buna bağlı olarak her ne kadar Haçlı Seferleri şövalyeliğe dinsel bir unsur katmışsa da on dördüncü yüzyıl bir geriye dönüşü ifade etmekte ve şövalyeliğin çıkış noktası olan sekülerlik kavramının altını çizmektedir.

Anahtar Kelimeler- Şövalyelik, Diz Bağı Şövalyeliği, İngiltere, Değişim.

Some Notes on the English Chivalry: Order of the Garter

Abstract- Chivalry was one of the most important institutions of the middle ages in Europe. This study discusses the importance of chivalry in the middle ages. The first part of the paper discusses the brief history of the chivalry in general. The second part assesses the importance of the Order of the Garter in the fourteen and the fifteenth centuries. The primary sources of the Order of the Garter are analyzed. Then the significance of the Order is discussed in more detail. Lastly the relationship between the chivalric ethos and the fourteenth and fifteenth century literature are briefly discussed. The last part of the article is conclusion. The article argues that the Order of the Garter symbolizes the re-secularisation period of the chivalry in the fourteenth and fifteenth centuries after the Crusades. Accordingly while the Crusades added the religious element into the chivalry, the fourteenth century witnessed a retrospection as chivalry regained its original secular ethos.

Keywords – Chivalry-Order of the Garter-England-Change.

* Makale yazımı yazar etki oranı: 1.yazar: %50, 2.yazar: %50.

Giriş

Şövalyelik Ortaçağ Batı Avrupa toplumu için önemli bir kurumdur.¹ Öyle ki başlangıçta seküler bir kurum olarak ortaya çıkan şövalyelik zaman içerisinde Ortaçağ Batı Avrupa aristokrasisinin vazgeçilmez bir unsuru haline gelmiştir. Bu durum öylesine göze çarpcıdır ki Avrupa aristokrasinin savaşa herhangi bir alakası olmayan üyeleri bile bu durumu unvana değer atfetmişler ve şövalye olarak anılmak istemişlerdir. Bu nedenle Avrupa aristokrasisinin batıdaki tüm üyeleri savaşı sınıfa ait olsunlar veya olmasınlar “Şövalye” unvanını Ortaçağ’da doğrudan almışlardır. Bu sayede şövalyelikle asilliği özdeşleştirmişler ve şövalyeliğin parlak imajının sağladığı bütün imkanlardan faydalanmışlardır.

Başlangıçta son derece sınırlı miktarda insanın kabul edildiği şövalyelik zaman geçtikçe toplumda yayılmaya başlamış ve hem sayı hem de nüfusa oranı bağlamında artmıştır. Buda şövalyeliğin değerinin artmasına neden olmuştur. Bu durum aristokrasi için kabul edilemez bir hal almıştır. On birinci yüzyılda sadece savaşı sınıfın elit bir kısmına verilen şövalyelik unvanı on dördüncü yüzyıla gelindiğinde artık toplumun birçok farklı kesimine verilir hale gelmiştir. Bu durum şövalyelik içerisinde bölünmelere neden olmuş ve seküler şövalyelik toplulukları kurulmuştur. Bu topluluklar her şövalyeyi kendi içlerinde kabul etmeyerek elitist bir tavır sergilemişlerdir. Böylece bu topluluklara üye olan şövalyeler kısmen kaybolan toplumsal prestijlerini tekrar elde etmeye çalışmışlardır.

Bu çalışmada on dördüncü yüzyılda kurulan yukarıda bahsedilen seküler şövalye topluluklarından biri olan İngilizlerin en soylu şövalye topluluğu olan “Dizbağı Şövalyeliği” incelenerek şövalyelik idealinin tarih içinde ne gibi değişiklikler geçirdiği irdelenecektir.² Bu yüzden Ortaçağ’ın değişik dönemlerinde şövalyeliğin almış olduğu formlar da incelenecektir

Şövalyeliğin Tarihsel Süreçte Uğradığı Değişim: Dizbağı Şövalyeliği

On beşinci yüzyıl İngiltere’si için Aristokrasi ve Şövalyelik arasında ayırım yapmak kolay değildir. Şövalyeliğin yüklenmiş olduğu romantik anlamdan ötürü savaşta bir varlık gösterebilir veya göstermesin her soyluluk unvanı taşıyan İngiliz bir şekilde on beşinci yüzyılda örneğin on ikinci yüzyıldan farklı olarak şövalyelikle ‘onurlandırılmaktadır’.³ Fakat her şövalye aristokrat olarak kabul edilmemektedir. On dördüncü yüzyıldan itibaren Batı Avrupa’nın çeşitli ülkelerinde birbirinden bağımsız olarak ama bir şekilde birbirini etkileyerek ‘seküler’ şövalye toplulukları kurulmuştur. İşte İngilizlerin ‘en soylu’ diz bağı şövalyeliği de bu şövalye topluluklarından biridir. III. Edward döneminde kurulmuştur. Kuruluş tarihi 1345-51 aralığında bir tarihtir ama genel kabul gören inanca göre 1348 tarihinde kurulduğu düşünülmektedir.⁴

Bu şövalye topluluğunun tarihini yazmada kullanılan iki önemli birincil kaynak mevcuttur. Bunlardan birincisi kendisi bir on sekizinci yüzyıl antikitaryanı olan Elias Ashmole tarafından bir kopyası korunmuş ama orijinali kaybolmuş olan ve Fransızca olarak

kaleme alındığı için ‘Fransız Kayıt’ (French Register) olarak bilinen bir kopyadır. Elias Ashmole üzerine ayrıntılı bilgi almak için Josten tarafından kaleme alınan makale incelenebilir.⁵ İkinci kaynak ise John Anstis tarafından on sekizinci yüzyılda büyük oranda Fransız kayıta bağlı kalınarak ancak başka bir takım unsurlardan da yararlanılarak yazıldığı düşünülen ve Latince adı ‘Liber Niger’ olduğu için Türkçeye ‘Kara Kitap’ olarak çevirebileceğimiz eserdir. Bu eserlerde her yıl 23 Nisan tarihinde düzenli olarak yapılan oturumların yoklama kayıtları ve Şövalyelikten ölüm veya atılma dolayısıyla ilişiği kesilen şövalyelerin yerine yenilerinin seçilmesi için yapılan oylama kayıtları bulunmaktadır. Oylama tabloları hem French Register’de hem de Anstis’in bir kopyasını çıkardığı Liber Niger’de üçerli üç gruptan oluşmaktadır. Birinci grup en üst düzey aristokratlardan oluşur buraya varsa oy verilecek başka ülke Kralları, İngiltere’den veya komşu ülkelerden Dükler, Marquis unvanına sahip soylular ve İngiltere’ye has bir soyluluk unvanı olan ‘Earl’ler yazılmıştır. İkinci grup ta ise herhangi bir soyluluk unvanı taşımamakla birlikte Kral tarafından parlamentoya çağrıldıkları için ‘Lord’ unvanına sahip olan soylular vardır. Dolayısıyla bu ikinci grup mutlaka lordlara ayrılmıştır. Ama birinci gruptaki yüksek aristokratlar da aynı zamanda parlamentoya zaten çağrıldıkları için soyluluk unvanlarına ek olarak ‘lord’ unvanını da taşımaktadırlar ama kayıtlarda bu kişilerden lord olarak bahsedilmez doğrudan unvanlarıyla zikredilirler. Üçüncü grupta ise herhangi bir soyluluk unvanı taşımayan parlamentoya da çağrılmamış ama savaşta başarı göstermiş ya da Kralın desteklediği bir soylu ile yakın sosyal ilişki içerisinde bulunan kişiler yazılmıştır. Bu kişiler her durumda mutlaka ‘Messire’ olarak ifade edilmişlerdir.⁶

Bu yönüyle bu şövalyelik topluluğu hem Orta sınıf aristokrasiye hem de üst sınıf aristokrasiye açıktır ve sadece açık olmakla kalmaz onların bir karışımı olması özellikle amaçlanmıştır. Bu noktada hemen hemen aynı tarihlerde Fransa’da kurulan ve sadece orta sınıf aristokrasiye açık olan “Tiercelet Şövalyeliğinden” farklıdır. Tiercelet Şövalyeliği başka bir çalışmada incelenmiştir.⁷

23 Nisan’ın Diz Bağı Şövalyeliği açısından önemi İngiltere’de bu günün Şövalyelerin koruyucu azizi olduklarına inanılan Aziz George günü olmasıdır. Dolayısıyla bu şövalyeliğe bağlı üyelerden bu tarihlerde bir araya gelmeleri beklenmekteydi. Ancak doğası gereği ‘en soylu’ şövalyelik olduğundan ve buna bağlı olarak da üyeleri arasında başka ülkelerin devlet adamları bulunması bakımından on beşinci yüzyılda Diz Bağı şövalyeliği hiçbir zaman bütün üyeleriyle beraber toplanamamıştır. Oturum kayıtlarından bunu görmek mümkündür.⁸

Dış ülkelerin Kralları veya üst düzey aristokratları hep yoklamalarda yoksunlar. Bunlara ek olarak Yüzyıl Savaşlarının etkisiyle de Savaşta önemli bir değer üstlendiği için Şövalyeliğe seçilen savaş liderleri de savaşlarda veya seferlerde oldukları için bu toplantılara çoğunlukla katılamamışlardır.⁹ İngiltere’de Güller Savaşlarının etkisiyle birçok üst düzey aristokrat bu savaşlarda öldüğü için on beşinci yüzyıl boyunca bu Şövalyeliğe yeni üye seçimi yapmak için birçok oturum yapılmıştır. Bu oturumlarda dikkat çekici unsur uluslararası üyelerin

¹ Sovalyeliğin günümüzde olan dolaylı ilişkilerini tartışan bir kaynak için bkz: C. M. Bellitto, ‘Chivalry: A Door to Teaching the Middle Ages’, *The History Teacher*, Cilt. 28, No. 4, Ağustos, 1995, s. 479-485.

² Dizbağı Şövalyeliğinin uluslararası ilişkilerde oynadığı rolü değerlendiren bir çalışma için bkz: C. H. Clough, ‘The Relations Between the English and Urbino Courts, 1474-1508’, *Studies in the Renaissance*, Cilt. 14, 1967, s. 202-218.

³ F. A. Yates, ‘Elizabethan Chivalry: The Romance of the Accession Day Tilts’, *Journal of the Warburg and Courtauld Institutes*, Cilt. 20, No. 1/2, Ocak-Haziran, 1957, s. 4-25.

⁴ D’Arcy Jonathan Dacre Boulton, *The Knights of the Crown. The Monarchical Orders of Knighthood in Later Medieval Europe, 1325-1520*, Boydell Press, Woodbridge, 1987, s. 96-99; J. Vale, *Edward III and Chivalry: Chivalric Society and Its Context, 1270-1350*, Boydell Press, Woodbridge, 1982, s. 76-91; P. J. Begent ve H. Chesshyre, *The Most Noble Order of the Garter 650 Years*, Spink & Son Ltd., Londra, 1999, s. 7-18.

⁵ C. H. Josten, ‘Elias Ashmole F. R. S. (1617-1692)’, *Notes and Records of the Royal Society of London*, 15, 1960, s. 221-230.

⁶ John Anstis, *The Register of the Most Noble Order of the Garter, ... usually called the Black Book; with notes ... and an introduction prefixed by the editor*, 2 vols, Londra, 1724, s. 127-8, 132-33, 141, 150, 166-7; *French Register: The Register of the Order of the Garter: contained in MS Ashmole 1128*, ed. Lisa Jefferson Bodleian Library, Oxford, Manuscript numarası: M92.B00045, s. 51, 53-4, 60, 67.

⁷ M. G. A. Vale, ‘A Fourteenth-Century Order of Chivalry: The Tiercelet’, *English Historical Review*, Cilt 82, No. 323, 1967, s. 333.

⁸ Anstis, *The Register of the Most Noble Order of the Garter, ... usually called the Black Book; with notes ... and an introduction prefixed by the editor*, s. 127-8, 132-33, 141, 150, 166-7; *French Register: The Register of the Order of the Garter: contained in MS Ashmole 1128s.* 51, 53-4, 60, 67.

⁹ Anstis, s. 127-8, 132-33, 141, 150, 166-7; *French Register: The Register of the Order of the Garter: contained in MS Ashmole 1128*, s. 51, 53-4, 60, 67.

seçimi dışında İngiltere'den şövalyeliğe seçileceklerde hemen her zaman Güller savaşında Kralı destekleyen ailelere yer verilmesidir. Örneğin IV. Edward döneminde 1461 de yapılan bir seçimde oyların tamamının IV. Edward'ı ve babası Richard'ı destekleyenlere verilmesi kayda değer bir öneme sahiptir.¹⁰ Bundan önceki seçimde ise oyların tamamı VI. Henry yandaşlarına ve onun Fransız eşi Angeou'lu Margaret'i destekleyenlere verilmiştir.¹¹ Benzer şekilde VI. Henry'nin ikinci saltanatının sona erip IV. Edward'ın ikinci kez tahta çıktığı 1472 yılındaki diz bağı şövalyeliği seçimlerinde de IV. Edward'ın gözdesi Elizabeth Woodville'in akrabaları düzenli olarak bu şövalyeliğe seçilmişler ya da en azından seçilmek için oy almışlardır. Bu oyların hepsi ve hangi oturumda kimin seçildiği ayrıntılı olarak yukarıda bahsedilen bu iki kayıttta da mevcuttur.¹²

Aristokrasi ile Şövalyelik arasında yakından bir ilişki on beşinci yüzyılda da diğer yüzyıllarda olduğu gibi var olsa da aristokrasi ve şövalyelik birbirlerini genellikle tamamlayıcı unsurlardır ama tam olarak birbirleriyle kesişmezler. Bu özellikle savaşta kendini göstermiş ama aristokratik bir unvanı olmayan 'messire'ler için böyledir. On beşinci yüzyıl İngiltere'sinde Şövalye unvanı taşıyıp aristokrat olmayan birçok insan mevcuttur. Yani aristokratların tamamına yakınına şöyle ya da böyle şövalyelik unvanı verilmişse de toplumun her ileri geleni mutlaka şövalyelik ile onurlandırılacak demek değildir. Buna ek olarak diz bağı şövalyeliğine üyelik sadece 24 kişiyle sınırlandırıldığı için bu şövalye topluluğu sadece kralın çok yakınlarına açık olan bir 'onur'dur. Fakat bu onur sadece aristokratlara tanınan bir ayrıcalık değildir. On beşinci yüzyıl İngiltere'sinde yüzlerce aristokrat varken bunların pek azı dizbağı şövalyeliğine kabul edilmiştir.¹³ Bu noktada yine İngiltere ile kıta Avrupa'sı arasındaki farkın altını çizmek önemli olabilir. Her ne kadar İngiltere'de en soylu şövalyelik aristokrasinin tümüne açırken Fransa'da durum en azından Tiercelet Şövalye topluluğu için böyle değildir.¹⁴

Şövalyelik özellikle yüksek Ortaçağ olarak adlandırabileceği 12. ve 13. yüzyıllarda Ortaçağ savaşının başat gücü haline gelmiştir. 'Her ne kadar şövalyelik Ortaçağ askeri gücünün tek unsuru olmasa da ve nadiren bir savaşta en yüksek sayıdaki unsuru da olsa şövalyeler Ortaçağ boyunca askeri başarı için kilit rol oynamıştır'.¹⁵ Birçok ordu ancak şövalye sayısı kadar ordusuna güvenebiliyor ve buna göre savaş yapıp yapmama kararı verebiliyordu. Burada altının çizilmesi gereken bir nokta da şövalyelerin toplum önündeki kazandıkları prestijin korunması ve hatta yeni prestij sağlanmasında da savaşın şövalyeler tarafından kazanılmasının önemli oluşudur.¹⁶ Şövalyeler savaş kazandıkları ölçüde toplumdaki saygınlıklarını koruyabilmekteydiler.

Şövalyeliğin toplumsal anlamı hiçbir şekilde savaş alanı ile sınırlı değildi. Savaşın ötesinde de şövalyelik kavramı toplumsal düzende 'servetin kazanımı, yeniden dağıtımı ve elde ediliş biçimini de düzenliyordu'.¹⁷ Şövalyeliğin savaş ve onur kültürü onu Ortaçağ

sosyal hiyerarşisinde merkezi bir noktaya koymuştur. Şövalyelik örneğin feodalizm terimi gibi değildir. Ortaçağ toplumu feodal bir toplumda yaşadığını iddia etmiyordu ama durum şövalyelik için aynı değildir. Ortaçağ toplumu şövalyeliğin son derece farkındaydı ve ona ciddi bir önem atfediyordu.¹⁸

Şövalyelik özünde seküler bir kurumdur. Yani şövalyeliğin kendi iç işleyişi kiliseden bağımsız olarak var olmuştur ve Haçlı Seferlerinde ortaya çıkan Tapınak ve Hospitalier Şövalyelikleri gibi dinsel Şövalyelikler hariç dinden bağımsız olarak gelişimini sürdürmüştür. Bundan dolayı yarattıkları etik idealler de Kilise doktrinleri ile pek de alakalı olmayacak bir biçimde seküler kökenlidir. Ortaçağ'da şövalyelerin yaptıklarını denetleyecek onlardan yukarıda bir merkez de bulunmadığı için bu etik ideal bir şekilde kendi kendini denetleme mekanizması da doğurmuştur.¹⁹

Şövalyelik her ne kadar 11-12. yüzyıllarda ayrı bir sınıf olarak kendini kabul ettirmeye başlamışsa da 14. yüzyıla kadar kavramsallaştırılması ve sınırlarının çizilmesi pek de mümkün olmamıştır. Bu dönemde Geoffrey de Charny, Honore Bonet ve Christine de Pisan gibi Ortaçağ edebiyatçı ve düşünürlerinin eserleri ile birlikte bir değerler bütünü olarak şövalyelik kendisine yaşam alanı bulmuştur.²⁰ Bonet savaşçı etiğine ve şövalyelik ülküsüne daha çok uygulamaya özgü bir şekilde yaklaşır. Bu yönüyle Şövalye daha çok klasik antikite savaşçısının bir uzantısından daha fazlası değildir ve şövalyelerin sahiplendiği onur duygusuna pek atıf yapmaz.²¹

Şövalyelik idealinin yüksek Ortaçağ perspektifine göre temellenen önemli unsuru savaşta cesaret unsurunu vurgulayan 'savaşçı ahlakı'dır.²² İkinci önemli unsur savaşta adalet kavramıdır. Bir savaşın şövalyece olabilmesi için saldırının ve müdafanın adil bir şekilde olması gerekir ve Lorda sadık kalmak önemlidir.²³ 'Her ne pahasına olursa olsun savaş kazanmak mubahtır' doktrini şövalye kavrayışına aykırıdır. Bu uygulamada her zaman böyle olmayabilir ama en azından kavramsal olarak şövalye etiği diye bir şeyden bahsetmek eğer mümkünse bu etğin temel unsuru bu inanıştır. Bu unsur belki de şövalyeyi dünyanın o dönem geri kalan askerlerinden ayıran en önemli özelliktir. Ayrıca Ortaçağ edebiyatında sadakat kavramlarının işlendiği çeşitli örnekler bulmak mümkündür.²⁴

Jean Froissart şövalye literatürüne katkıda bulunmuş dönemin önemli isimlerinden biridir. En önemli eserleri İngiliz tarihini şövalye perspektifinden işlediği 'Chronicles' ve daha çok edebi bir eser olan Meliador'dur. Jean Froissart'ın kroniği bugün hala tarihçiler arasında zaman zaman kullanılmaktadır. Meliador ise daha çok şövalye edebi tarihini inceleyen edebiyatçıların ilgi alanıdır. Bir de daha az bilinen L'Horloge Amoureux isimli eseri mevcuttur. Kraliçe Philippa'nın ölümünden sonra Brabant Düşesi Joanna'nın himayesinde edebiyat ve tarih çalışmalarını sürdürmüştür.²⁵

Şövalyeliğin on beşinci yüzyılın sona ermesiyle birlikte toplumdaki işlevsel değerinin azaldığı doğrudur.²⁶ Ama bu şövalyelik ahlakının

¹⁰ Anstis, *The Register of the Most Noble Order of the Garter, ... usually called the Black Book; with notes ... and an introduction prefixed by the editör*, s. 127-8; *French Register: The Register of the Order of the Garter: contained in MS Ashmole 1128*, s. 51.

¹¹ Anstis, *The Register of the Most Noble Order of the Garter, ... usually called the Black Book; with notes ... and an introduction prefixed by the editör*, s. 81; *French Register: The Register of the Order of the Garter: contained in MS Ashmole 1128*, s. 31.

¹² Anstis, *The Register of the Most Noble Order of the Garter, ... usually called the Black Book; with notes ... and an introduction prefixed by the editör*, s. 166-7; *French Register: The Register of the Order of the Garter: contained in MS Ashmole 1128*, s. 150.

¹³ R. B. Waddington, 'Elizabeth I and the Order of the Garter', *The Sixteenth Century Journal*, Cilt. 24, No. 1, İlkbahar 1993, s. 97-113; L. Jefferson, 'MS Arundel 48 and the Earliest Statutes of the Order of the Garter', *The English Historical Review*, Cilt. 109, No. 431, Nisan 1994, s. 356-385.

¹⁴ Vale, 'A Fourteenth-Century Order of Chivalry: The Tiercelet', s. 333.

¹⁵ R. W. Kaeuper, *Medieval Chivalry*, Cambridge University Press, Cambridge, 2016, s.4.

¹⁶ Kaeuper, *Medieval Chivalry*, s.4.

¹⁷ Kaeuper, *Medieval Chivalry*, s. 5.

¹⁸ Kaeuper, *Medieval Chivalry*, s. 7.

¹⁹ D. Nardo, *Medieval Knights and Chivalry*, ReferencePoint Press, San Diego, 2015, s. 36.

²⁰ R. Jones, *Knight The Warrior and the World of Chivalry*, Osprey Publishing, Oxford, 2011, s. 144; I. L. Schulze, 'Elizabethan Chivalry and the Faerie Queen's Annual Feast', *Modern Language Notes*, Cilt. 50, No. 3, Mart 1935, s. 158-161.

²¹ R. L. Kilgour, 'Honore Bonet: A Fourteenth-Century Critic of Chivalry' *PMLA*, 50/2, 1935, s. 352-361.

²² Jones, *Knight The Warrior and the World of Chivalry*, s. 144-145.

²³ Jones, *Knight The Warrior and the World of Chivalry*, s. 146.

²⁴ Jones, *Knight The Warrior and the World of Chivalry*, s. 147.

²⁵ Peter Ainsworth, "Froissart, Jean", in Graeme Dunphy, *Encyclopedia of the Medieval Chronicle*, Leiden, Brill, 2010, s. 642-645.

²⁶ N. Council, 'Ben Jonson, Inigo Jones, and the Transformation of Tudor Chivalry', *ELH*, Cilt. 47, No. 2, Yaz 1980, s. 259-275; E. S. Malin, 'Emulous

ve şövalye değer yargılarının on altı ve on yedinci yüzyıllarda da devam ettiği gerçeğini etkilemez. Şövalyelik idealleri ve şövalyeye davranış biçimleri on altı ve on yedinci yüzyıl Batı Avrupa literatüründe sıklıkla işlenen konular arasındadır ve buda onu hala en azından Batı Avrupa toplumunun üst sınıfında geçerli kılmaktadır.²⁷ Bir tarafta Don Quixote figürü ile şövalyelik idealinin çöktüğünü düşündürecek fikirler bulmak mümkün iken son dönem çalışmaları şövalye etiğinin aslında toplumda devam ettiğini gözler önüne sermektedir.²⁸

Sonuç

Bu makalede Şövalyeliğin kısa gelişim sürecini müteakip, diz bağı şövalyeliğinin geçirdiği süreç ele alınmıştır. Diz Bağı Şövalyeliği Şövalyelik kültürünün ve kurumsal olarak Şövalyeliğin yozlaşmaya başladığı on dördüncü yüzyılda kurulmuş ve altın çağını on beşinci yüzyılda yaşamıştır. Şövalyeliğin bir soylu eğlencesine dönüştüğü bu dönemde Dizbağı şövalyeliği Krala ve aristokrasiye yakın çevrelerin sürekli olarak aday gösterildiği ve zaman zaman da seçildikleri bir kurum olmuştur. Şövalyelik ülküsünün en temel unsuru olan savaşçı ahlakının yerini Diz Bağı şövalyeliği ile birlikte asillik ve onur gibi kavramlar ön plana çıkmıştır. Şövalye ahlakı her ne kadar savaşta başarının yerine soyluluk idealleri ile birlikte harmanlansa da şövalyelik on dört ve on beşinci yüzyıllarda bir etik ideal olarak kalmış ve aristokrasinin diğer sınıflardan kendini ayırdığı en önemli

unsur olarak varlığını sürdürmeye devam etmiştir. Özünde seküler bir kurum olan şövalyelik Haçlı Seferleri ile birlikte dinsel bir nitelik kazanmış ve din bazlı şövalye kurumları doğmuştur. Diz Bağı Şövalyeliğinin önemi burada ortaya çıkar. Diz Bağı Şövalyeliği Din bazlı şövalyelik topluluklarından sonra şövalyeliğin özüne dönüşünü simgeler. Çünkü dizbağı şövalyeliği Şövalyeliğe seküler kimliğini tekrar kazandırmıştır. Diz Bağı Şövalyeliği on dördüncü yüzyılda kurulan tek seküler şövalyelik topluluğu değildir. Ama Kurucusu Kral III. Edward'ın ona 'en soylu' etiketini layık görmesi on dördüncü yüzyıl Avrupa aristokrasisinin zihninde şövalyeliğin seküler ideale döndüğünün altını çözmektedir. Şövalyeliğin dönem edebiyatı ile olan ilgisi ayrıca önemlidir. Dönemin bütün önemli edebi figürlerinin edebiyatta kullandıkları başlıca tema şövalyelik ve onun erdemleridir. Geoffrey de Charny, Honore Bonet ve Christine de Pisan gibi en önemli edebiyatçılar şövalye temasını düzenli olarak kullanmışlardır.

Factions and the Collapse of Chivalry: Troilus and Cressida', *Representations*, No. 29, Kış 1990, s. 145-179.

²⁷ M. Stroud, "Chivalric Terminology in Late Medieval Literature", *Journal of the History of Ideas*, Cilt. 37, No. 2, Nisan-Haziran 1976, s. 323-334.

²⁸ A. Davis, *Chivalry and Romance in the English Renaissance*, D. S. Brewer, Cambridge, 2003, s. 27-44.

KAYNAKÇA

Birincil Kaynaklar:

Anstis, John, *The Register of the Most Noble Order of the Garter, usually called the Black Book; with notes and an introduction prefixed by the editor, 2 vols.* Londra, 1724.

French Register: The Register of the Order of the Garter: contained in MS Ashmole 1128, ed. Lisa Jefferson (Bodleian Library, Oxford, Manuscript numarası: M92.B00045).

İkincil Kaynaklar:

Ainsworth, P., "Froissart, Jean", in Graeme Dunphy, *Encyclopedia of the Medieval Chronicle*, Leiden, Brill, 2010, ss. 642–645.

Begent P. J. ve Chesshyre, H., *The Most Noble Order of the Garter 650 Years*, Spink & Son Ltd., Londra, 1999.

Bellitto, C. M., "Chivalry: A Door to Teaching the Middle Ages", *The History Teacher*, Cilt. 28, No. 4, 1995, ss. 479-485.

Boulton, D'A. J. D., *The Knights of the Crown. The Monarchical Orders of Knighthood in Later Medieval Europe, 1325–1520*, Boydell Press, Woodbridge, 1987.

Clough, C. H. "The Relations Between the English and Urbino Courts, 1474-1508", *Studies in the Renaissance*, Cilt. 14, 1967, ss. 202-218.

Council N., "Ben Jonson, Inigo Jones, and the Transformation of Tudor Chivalry", *ELH*, Cilt. 47, No. 2, 1980, ss. 259-275.

Davis, A., *Chivalry and Romance in the English Renaissance*, D. S. Brewer, Londra, 2003.

Jefferson, L., "MS Arundel 48 and the Earliest Statutes of the Order of the Garter", *The English Historical Review*, Cilt. 109, No. 431, 1994, ss. 356-385.

Jones, R., *Knight The Warrior and the World of Chivalry*, Osprey Publishing, Oxford, 2011.

Josten, C. H., "Elias Ahsmole F. R. S. (1617-1692)", *Notes and Records of the Royal Society of London*, 15, 1960, ss. 221-230.

Kaeuper, R. W., *Medieval Chivalry*, Cambridge University Press, Cambridge, 2016.

Kilgour, R. L., "Honore Bonet: A Fourteenth-Century Critic of Chivalry", *PMLA*, 50/2, 1935, ss. 352-361.

Malin, E. S., "Emulous Factions and the Collapse of Chivalry: Troilus and Cressida", *Representations*, No. 29, 1990, ss. 145-179.

Nardo, D., *Medieval Knights and Chivalry*, ReferencePoint Press, San Diego, 2015.

Schulze, I. L., 'Elizabethan Chivalry and the Faerie Queene's Annual Feast', *Modern Language Notes*, Cilt. 50, No. 3, 1935, ss. 158-161.

Stroud, M., "Chivalric Terminology in Late Medieval Literature", *Journal of the History of Ideas*, Cilt. 37, 1976, ss. 323-334.

Vale, J., *Edward III and Chivalry: Chivalric Society and Its Context, 1270–1350*, Woodbridge, 1982.

Vale, M. G. A., "A Fourteenth-Century Order of Chivalry: The 'Tiercelet'", *English Historical Review*, Vol. 82, No. 323 1967, ss. 332-341.

Waddington, R. B. "Elizabeth I and the Order of the Garter", *The Sixteenth Century Journal*, Cilt. 24, No. 1, 1993, ss. 97-113.

Yates, F. A., "Elizabethan Chivalry: The Romance of the Accession Day Tilts", *Journal of the Warburg and Courtauld Institutes*, Cilt. 20, No. 1/2, 1957, ss. 4-25.